

استاندارداری سمنان
معاونت برنامه ریزی
دفتر برنامه ریزی و بودجه

مقدمه ای بر
برنامه ریزی هسته های کلیدی
(core planeing)

سطوح برنامه ریزی با توجه به میزان اطلاعات، سطح توسعه و...

مرحله اول) برنامه ریزی متکی بر پروژه های منفک - در برنامه اول و دوم عمرانی قبل از انقلاب اجرا شده و متکی بر پروژه های منفک اجرا گردید.

مرحله دوم) برنامه ریزی تلفیق شده سرمایه گذاری بخش عمومی

مرحله سوم) برنامه ریزی جامع - غالب برنامه های کشورهای مختلف از این نوع بوده است. از نظر نظری در این برنامه امکان بررسی تعادل کل جامعه در همه بخش ها وجود دارد اما در عمل دچار مشکلات فراوانی است.

مرحله چهارم) برنامه ریزی هسته های کلیدی - برنامه سوم و چهارم قبل از انقلاب به نوعی برنامه ریزی هسته ای بود اما بدلیل عدم شناخت کافی تحت عنوان برنامه جامع شناخته می شود.

مقایسه برنامه ریزی جامع و هسته ای

- برنامه ریزی جامع :
 - از دید نظری امکان بررسی تعادل کل جامعه را فراهم می آورد.
 - کلان، بخشی
 - ملی، منطقه ای
 - دولتی، خصوصی
- برنامه ریزی هسته ای
 - معطوف به اصلی ترین
 - قابلیتها
 - تنگناها

برنامه ریزی جامع

- الزامات برنامه ریزی جامع

- دسترسی به اطلاعات جامع ، تفضیلی ، به هنگام و قابل اتکا
- نیاز به منابع مالی و فیزیکی خیلی زیاد
- داشتن نظام اجرایی و نظارتی کارآمد
- نیاز به ظرفیت بالای نظام مهندسی و پیمانکاری
- نیاز به زمان تدوین طولانی

- مشکلات

- کاهش دقت برنامه در طراحی
- موانع اجرایی برنامه
- تبدیل برنامه به سندهای سیاسی و تبلیغی
-

ویژگی های برنامه ریزی هسته های کلیدی

- از لحاظ اهداف و استراتژی جامع
- از نظر برنامه ها محدود و معطوف به اصلی ترین تنگناها و قابلیت ها
- در این شیوه اهداف جامع به عنوان راهنما بوده و اصل برنامه نیستند
- به جای حل همه مشکلات در برنامه ریزی، افراد متخصص هر بخش چند مشکل عمده و یا قطب خط دهنده هر بخش را مشخص کرده و برای آنها برنامه اجرایی طراحی و اجرا می شود.
- برخلاف برنامه ریزی جامع، برنامه ریزی هسته ای:
 - ❖ هدف آن حل مشکلات اصلی و شکل دهی قطب های خط دهنده است و نه همه مسایل
 - ❖ استفاده کارآ از منابع مالی، فیزیکی و اجرایی
 - ❖ استفاده کارآ از سرمایه های اجتماعی، انسانی و نمادین

برنامه ریزی هسته های کلیدی

● مزایا

- عدم نیاز به اطلاعات جامع و تفصیلی
- قابلیت اجرایی بالا (منابع مالی، فیزیکی، ظرفیت های مدیریتی و پیمانکاری)
- نیاز به زمان کمتر برای تهیه و اجرا
- عدم سر در گمی به علت وجود شفافیت و مشخص بودن مسئول هر پروژه
- قابلیت پایش و نظارت قوی

● این برنامه قلب برنامه توسعه و متکی بر هسته های کلیدی و برنامه های اجرایی است.

● برنامه اجرایی مجموعه ای متشکل از هدف ، پروژه های مشخص، سازمان دهی و تشکیلات اجرایی برای

I. حذف یک مانع توسعه

II. ایجاد یک قطب توسعه

- ویژگی هسته های کلیدی خط دهنده در ظرفیت بالای این هسته ها در تاثیر گذاری بر سایر بخش های اقتصادی (روابط پسینو پیشین گذشته) نهفته است به طوریکه:
- در هر حوزه می تواند به عنوان موتور رشد و توسعه همان حوزه قلمداد گردد.
- سر ریز و انتشار آثار آن به سایر حوزه ها را نیز تحت تاثیر قرار می دهد.
- اثرات مستقیم و غیر مستقیم، اولیه و ثانویه به صورت مضاعف به تحرک اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در راستای توسعه پایدار گردد.

برنامه ریزی هسته های کلیدی و اسناد بالا دستی

- تهیه هر برنامه مستلزم مراجعه به کلیه اسناد بالا دستی
 - سند آمایش
 - سند پایه توسعه
 - برنامه پنج ساله توسعه
- عدم نفي برنامه های جاری و ساری
 - بلکه رویکرد نوینی برای استفاده از منابع و فرصتها
 - مساعدت به تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و کاهش ضربه پذیری
 - درجه بندی اولویت ها

تجارب سایر کشورها در برنامه ریزی هسته های کلیدی

- هسته های کلیدی منبع اصلی ایجاد نهضت توانمند سازی و کارآفرینی در سایر بخش ها و حوزه های مختلف است:
- کره : صنایع الکترونیک ، خودرو و فولاد
- سنگاپور: خدمات مدرن مالی
- ترکیه: گردشگری و نساجی
- هند و مالزی : IT
- ایران :
- بخش کشاورزی (مجتمع های کشت و صنعت)
- انرژی (انرژی پارس (عسلویه))

کاربرگ شماره یک : تحلیل عمومی و کلی محیطه موضوعی کارگروه

کاربرگ شماره ۲: پیشنهاد اولیه هسته های کلیدی

مرتبط با		نوع هسته کلیدی							
تهدید	فرصت	ضعف	قوت	پروژه	فعالیت	منطقه ای	زیر بخشی	بخشی	فرا بخشی

تبیین هسته کلیدی (ابعاد و جایگاه، اهمیت و ضرورت، بیان مساله، میزان تاثیر گذاری و حوزه تاثیر):

دلایل انتخاب هسته کلیدی با ذکر نقاط قوت و ضعف:

۱-

۲-

قابلیت اجرایی:

کاربرگ شماره ۱-۴:

شاخص ها	عناوین هسته کلیدی	C1	C2	C3	C4	C5
	ارزش افزوده						
	اشتغال زایی						
	توسعه سرمایه گذاری						
	توسعه صادرات						
	بهره وری (نیروی انسانی، سرمایه انرژی)						
	بهره گیری از مزیت نسبی استان						
	تقویت نسبی استان						
	اقتصاد دانش بنیان						
	چشم انداز و جایگاه آتی						
	بهره برداری بهینه و ارتقا راندمان آب						
	ارتقا فناوری و نوین سازی ساختار تولید						
	تقویت شبکه ارتباطی و ناوگان حمل و نقل						

کاربرگ شماره ۴:

نام هسته کلیدی :

- پیشینه موضوع و تحلیل تجربی
- شناخت وضع موجود
- تبیین چشم انداز
- تعریف اهداف کلی
- تبیین راهبردها
- تعیین اهداف کمی و کیفی
- انتخاب سیاست های اجرایی (راهکارها)
- تعریف پروژه ها و اقدامات

کاربرگ شماره ۱-۴:

نام کارگروه:	نام هسته کلیدی:
اقدام:	

بر آورد اعتبار (میلیون ریال)	دستگاه اصلی همکار	دستگاه مسئول	زمان اجرا		حجم عملیات با ذکر واحد	پروژه / فعالیت
			شروع	خاتمه		

نمونه هایی از برنامه ریزی هسته ای

• صنعت معدن و تجارت

• فناوری های نوین

هسته های کلیدی کار گروه صنعت و معدن

- جلوگیری از خام فروشی مواد معدنی در استان
- اکتشاف ، بهره برداری و فرآوری عناصر فلزی زون فلز زائی چاه شیرین - طرود
- بهره برداری از ظرفیت های نیمه تمام و خالی صنعت
- تکمیل زنجیره تولید در استان

جلوگیری از خام فروشی مواد معدنی در استان

- چشم انداز:

- استانی با توانائی فراوری ذخایر معدنی در جهت تامین نیاز داخلی و صادرات

- اهداف کلی:

- تولید مواد معدنی فراوری شده با ارزش افزوده بالا و ایجاد صنایع پایین دستی و جانبی

- اهداف کمی:

- تولید ۱۰ هزار تن گچ ارتوپدی
- تولید ۴۰ هزار تن فروکروم
- سیمان پرتلند حدود ۳ میلیون تن
- تولید ۱۰۰ هزار تن کنسانتره آهن
- ایجاد اشتغال برای ۲۲۰۰ نفر مستقیم و ۱۰۰۰۰ نفر غیر مستقیم

محل تامین اعتبار	برآورد اعتبار (میلیارد ریال)	مسئول اجرا	زمان اجرا		حجم عملیات	جلوگیری از خام فروشی پروژه / فعالیت	ردیف
			شروع	خاتمه			
سازمان صنعت معدن تجارت با همکاری استانداری - ادارات امور اقتصادی و دارایی - محیط زیست - مدیر اجرایی پروژه - نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی - فرماندار			شهریور ۹۸	آذر ۹۴	۶ سالی جلسه	تشکیل کمیته و پیگیری تحقق فراوری موادمعدنی	۱
بخش خصوصی	۲/۵	سازمان صنعت معدن تجارت با همکاری محیط زیست	آخر خرداد ۹۴	فروردین ۹۴	-	طراحی و آماده سازی معادن	۲
	۱۶۲۰۰	سازمان صنعت معدن تجارت	اسفند ۹۶	فروردین ۹۶	-	طراحی و احداث کارخانه	۳
		سازمان صنعت معدن تجارت	دی ۹۷	فروردین ۹۷	-	خرید تجهیزات	۴
	-	سازمان صنعت معدن تجارت	اسفند ۹۶	فروردین ۹۴	-	نصب دستگاه ها و تجهیزات	۵
اعتبار ملی	۸۷۰	سازمان صنعت معدن تجارت	اسفند ۹۶	فروردین ۹۶	-	تامین انرژی	۶
بخش	۴/۵	سازمان صنعت معدن تجارت	خرداد ۹۸	بهمن ۹۷	-	راه اندازی اولیه	۷

هسته های کلیدی کارگروه فناوری نوین

- توسعه خدمات و تجارت الکترونیک
- توسعه زیر ساخت ارتباطی و فناوری اطلاعات
- ارتقای امنیت فضای تبادل اطلاعات
- ایجاد منطقه ویژه علم و فناوری

کار برگ ۱-۴ : تاسیس منطقه ویژه فناوری

- چشم انداز : سمنان شهر فناوری

- راهبردها:

- تشویق و حمایت نخبگان و متخصصین برای فعالیت در جهت انجام پژوهش های کاربری تقاضا محور

- تلاش در جهت تکمیل چرخه علم تا ثروت و رسوخ فناوری در کسب و کار

- تشویق و حمایت استان برای حرکت در مسیر فناوری

- تسهیل فضای کسب و کار استان و حمایت از فعالیت های اقتصادی دانش بنیان

- تشویق بخش خصوصی برای ورود به فعالیت های اقتصادی دانش بنیان

- بسترسازی و حمایت از توسعه بازار داخلی وخارجی

- تشویق بنگاه های استان به توسعه فناوری در زنجیره تامین

کار برگ ۱-۴ : تاسیس منطقه ویژه فناوری

• اهداف کمی

- افزایش صادرات فناوری و محصولات فناورانه و دانش بنیان
- افزایش سهم اقتصاد دانش بنیان در کل تولید ناخالص داخلی استان
- تاسیس ۵۰۰۰ شرکت دانش بنیان (در افق ۱۴۰۴)
- ایجاد ۱۷ مرکز رشد
- ایجاد ۳ پارک علم و فناوری
- ایجاد ۴ خوشه فناوری
- ارتقا ۴ خوشه صنعتی به خوشه فناوری
- ایجاد حداقل یک پارک علم و فناوری مشترک با کشورهای خارجی
- ایجاد فن بازار فیزیکی (نمایشگاه)
- برگزاری سالانه جشنواره نانو
- ایجاد حداقل یک صندوق حمایتی ملی در استان

کار برگ ۱-۴ : تاسیس منطقه ویژه فناوری

• اهداف کیفی:

- افزایش سهم صادرات محصولات دانش بنیان
- افزایش سهم اشتغال دانش بنیان و جذب نخبگان و جلوگیری از خروج آنها
- جذب سرمایه گذاری دانش بنیان داخلی و خارجی
- راه اندازی کارگزاری های داد و ستد فناوری
- تقویت مراکز حمایت از توسعه و تجاری سازی فناوری
- ارتقا بهره وری در فعالیت های اقتصادی استان